

Απόσπασμα από το μυθιστόρημα της Λάιλα Ίνγκριντ Ράσμουσεν (**Laila Ingrid Rasmussen**) «**Stjernen**» (= «Το αστέρι»).

Μετάφραση από τα Δανικά: Σωτήρης Σουλιώτης (**Sotiris Souliotis**)

Ο πατέρας μου ήταν ήρωας. Ήταν ναυτικός. Και μόνο η σκέψη, ε, πώς σου φαίνεται; Να ταξιδεύεις κάτω από τα άστρα πάνω στους πέντε ωκεανούς του πλανήτη. Να νοιώθεις το πλοίο να σκίζει το κύμα. Δέκα χιλιάδες τόνοι μέταλλο κάτω από το απόκοσμο και χαωτικό βάθος του ουρανού, κάτω από μακρυνούς πλανήτες, γαλαξίες.

Άκου τη μηχανή να μουγκρίζει, φαντάσου την τεράστια προπέλα που γυρίζει και σπρώχνει το πλοίο μέσα απ' τους υδάτινους όγκους. Βάλε με το νου σου το κάτω μέρος του πλοίου, όλο σκουριασμένο σίδερο με όστρακα και φύκια να σχηματίζουν μακρυνές κυματιστές σημαίες. Σμάρια ψαριών να στραφτοκοπούν με διάφανα πτερύγια, και ακόμα πιο βαθιά, στο απύθμενο σκοτάδι του βυθού. Εδώ ζουν πλάσματα που ούτε τ' όνομά τους δεν ξέρουμε. Πολεμούν μεταξύ τους, τρώνε, τρώγονται και πληθαίνουν. Ζουν και πεθαίνουν. Σκέψου τί δράματα που εκτυλίσσονται ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο. Σκέψου, έστω και λίγο...

Ο πατέρας μου, ο ήρωας, δεν τα σκεφτόταν αυτά. Τον ουρανό ή τη θάλασσα, ή το άπειρο. Ζούσε τη δική του ζωή στο βάθος της παλλόμενης καρδιάς του καραβιού. Ήταν πρώτος μηχανικός. Ο ιδρώτας έσταζε από το μέτωπό του και έτρεχε στα μάτια του. Φτυάριζε κάρβουνο. Αυτός έκανε όλο το σύστημα να κινείται. Το μηχανοστάσιο ήταν η περιοχή του, το βασίλειό του, όπου κυβερνούσε σαν απόλυτος μονάρχης και ταξίδευε ακούραστος στις πέντε ηπείρους του πλανήτη.

Εδώ έτρωγε κονσέρβες σκουμπρί με σάλτσα ντομάτας, και αυγά που τα έβηγε σε μια γκαζιέρα. Εδώ ξεκουραζόταν με τα χέρια πίσω από το σβέρκο, στην κουσέτα στο μικρό χώρισμα στο τέλος της σιδερένιας σκάλας πίσω από την οβάλ πόρτα που δεν έκλεινε καλά.

Εδώ καθόταν πάνω από το γρατζουνισμένο μαονένιο τραπέζι και έτριβε τα μόλις δυο ημερών γένια του, καπνίζοντας τσιγάρο, και μετά από λίγο έγερνε προς τα πίσω και ακουμπούσε το κεφάλι του πάνω στον γκριζο σιδερένιο τοίχο και χαμογελούσε με το τσιγάρο στο ακρόχειλο και με τα μάτια του μισόκλειστα από τον καπνό.

Αυτά γίνονταν πολύ πριν σκεφτούν εμένα, και ίσως ούτε δεν είχαν σκεφτεί ούτε εσένα που αυτή τη στιγμή διαβάζεις τούτες τις αράδες, ούτε τα εγγόνια του, που κάποτε θα καμαρώνουν τα κατορθώματά του, όπως εγώ τώρα δα.

Υπομονή, κύριε αναγνώστη. Αυτή εδώ είναι η αληθινή ιστορία ενός πατέρα, του πατέρα μου, γιατί παρ' όλο που εγώ ήμουν ακόμα αγέννητη και αν ρωτούσες τους γονείς μου, θα σου έλεγαν ότι δεν ήμουν παρά ένας λεκές στο σεντόνι κάτω από την κόκκινη λάμπα της κρεβατοκάμαρας πίσω από τις κίτρινες μουσαμαδένιες κουρτίνες, ωστόσο ξέρω τα πάντα, σαν να ήμουν μαζί του, όσο απίθανο και αν φαίνεται, σε όλη του τη ζωή.

Και ακόμα και αν όντως είναι απίθανο-αν το καλοσκεφτεί κανείς- να ήμουν εκεί, ας πούμε ότι είναι μια πιθανότητα.

Όχι δηλαδή, για πες μου και εσύ που ξέρεις τα πολλά, στη δημιουργία του κόσμου, σ' αυτό τον γαλαξία που βρίσκεται η Γη μας, στη δημιουργία όλου του σύμπαντος, ακόμα και σ' αυτό το Μπιγκ Μπάνγκ, τη μεγάλη έκρηξη, που λένε, δεν νομίζεις πως υπήρχε η πιθανότητα εσύ και εγώ και όλη η ανθρωπότητα να υπήρχαν ήδη, αν μη τί άλλο σαν δυναμικό, μια δυνατότητα.

Εντάξει, είναι όμως όλα τόσο προκαθορισμένα;

Η λαμπερή γαλαξία θάλασσα παντού όσο φτάνει το μάτι, τα κύματα που λικνίζονται απαλά και αναστενάζουν σαν μια πελώρια αναπνοή και ο ήλιος στο ζενίθ του πάνω από τον Ισημερινό.

Αυτά ο πατέρας μου δεν τα έβλεπε. Είχε δουλειές με φούντες, φτυάριζε κάρβουνο, και σ' αυτό ήταν άπιαστος. Η μια φτυαριά μετά την άλλη, δώσ' του, ρίχνε και μη σταματάς.

Αστράφτε και βροντούσε ο κλίβανος. Η αναλαμπή απ' τις φλόγες χόρευε τρελά πάνω στο πάτωμα, και σεινάμενη-κουνάμενη, συνέχιζε το δαιμονισμένο της χορό πάνω στους τοίχους και το ταβάνι.

Αλήθεια σου λέω. Κόκκινες και πορτοκαλιές σκιές σειούνται, λυγιούνται, σφιχταγγαλιάζονται ή ξαφνικά το παίζουν και καλά θιγμένες και ξαμακραίνουν. Δες τις που σκύβουν, ζαρώνουν και γίνονται τόσες δα μικρούλες, κοκκέτες με τα όλα τους, και μετά ώσπου να πεις τρία σηκώνονται και τεντώνουν το λαιμό τους. Σαν γιγαντιαίο ταμπούρλο που βροντούσε ρυθμικά, και μετά ο κρότος από τη φτυάρα που χωνόταν βαθειά μέσα στο σωρό τα κάρβουνα, σύντομο διάλειμμα και μετά ο ήχος από τα κάρβουνα που έπεφταν με ορμή και έπαιρναν φωτιά, βγάζοντας μια κίτρινη στριγκή λάμψη.

Έτσι περίπου είχαν τα πράγματα, όταν ο πατέρας μου γνώρισε τη μητέρα μου σε μια υπαίθρια χοροεσπερίδα στο κέντρο της Κοπεγχάγης. Αχ, αυτή η πόλη, που είναι πάντα φωτιά και λαύρα, τόπος και πατρίδα των ερωτικών οργίων του κάθε ναυτικού, όταν έρχεται επιτέλους η ώρα να πάρουν σάρκα και οστά τα όνειρα και οι λαχτάρες του, που τις μάζευε λίγο-λίγο στα απέραντα πλάτη της ανοιχτής θάλασσας.

Άκου τη μουσική, το ρυθμό που σε ξεσηκώνει. Τα ντραμς χαλούν τον κόσμο. Τα τύμπανα βροντούν. Ένα μακρόσυρτο σαξόφωνο. Μια στρίγκλικη τρομπέτα. Αράδες ολόκληρες από κινέζικα φανάρια, που χορεύουν σαν τρελά πέρα – δώθε. Κόκκινα, πορτοκαλιά, κίτρινα, και τα τρεμάμενα φώτα από τ' αμάξια που περνάν από δίπλα, και κάποιιο ανοίγουν τα παράθυρα και αμολάνε προστυχόλογα ουρλιάζοντας εκστασιασμένοι.

Βροντά η γκρανκάσα. Κοπενχάγκεν μπαϊ νάιτ. Τί εξωτικό, τί πρωτόγνωρο. Για σκέψου το και εσύ. Σκέψου το και θα δεις που και το δικό σου αίμα κυλάει πολύ πιο γρήγορα. Ξεχύνεται απελευθερωμένο και απλώνεται σε όλο σου το σώμα, μέχρι που να πάψουν τα μάγουλά σου να είναι ρουφηγμένα και γλωμά, αλλά παίρνουν χρώμα, το κόκκινο της ταραχής, ανάβουν και κορώνουν. Τα σύρματα του ηλεκτρικού τρεμοπαίζουν, τα καλώδια του τηλεφώνου τρίζουν πάνω στα πλακόστρωτα, κάνουν σινιάλο ανάμεσα σε κολώνες που γνέφουν σ' ένα άστρο από τον ουρανό να κατέβει, σαν ταξί.

Έλα. Έλα στο γλέντι. Έλα. Έχει χορό στην Πλατεία του Δημαρχείου, βούτα και εσύ μια κοπέλα και χόρευέ την μέσα στον αέρα της νύχτας, νοιώσε τη μέση της ανάμεσα στα χέρια σου, το στιλπνό ύφασμα από το φόρεμά της πάνω από τους γοφούς της. Τα αστραφτερά σανδάλια με τα λεπτά χρυσοβαμμένα λουράκια.

Τί πανικός, τί πλήθος από γυαλισμένα νύχια ποδιών, λεπτούς αστραγάλους, τορνευτές γάμπες και γόνατα, εξωτικά, πρωτόγνωρα, τοξωτά ή μυτερά, σαν κάτι που ξεπροβάλλει σαν έκπληξη, όταν η άμμος σηκώνεται στην έρημο...και πιο πάνω, ακόμα πιο ψηλά, μόλις που φαίνονται οι καλτσοδέτες κάτω από τις φούστες, και το φεγγάρι, το φεγγαράκι το λαμπρό, σχεδόν τύφλα στο μεθύσι, λιάρδα, θα έλεγε κανείς. Ακριβώς πάνω από τον πύργο του Δημαρχείου και λίγο πιο πέρα: οι χάλκινοι σαλπικτές του Δημαρχείου, που χάσκουν σαν ζαβλακωμένοι, με χαλκοπράσινα αυτιά.

Ο πατέρας μου, ας πούμε ότι τον έλεγαν Τόρκιλ, ήταν ένας σωστός Δον Ζουάν, από αυτούς που μπορούν στο άγε-σβήσε να βάλουν φωτιά σε οποιοδήποτε κοριτσόπουλο, άλλωστε κάθε ναυτικός έχει μια κοπέλα σε κάθε λιμάνι, έτσι δε λένε; Φυσικά κάθεσαι στο μπαρ, με τη μια χερούκλα του να σφίγγει ένα ποτήρι μπίρα και με την άλλη θαμμένη βαθειά στην τσέπη του, άνετος και ωραίος, και την κόβει με το μάτι αμέσως μέσα στο πλήθος, πιάνει το αθώο της βλέμμα μέσα από τα σφιχταγγαλιασμένα ζευγάρια πάνω στην πίστα, εκείνη με το που τον βλέπει, κοιτάζει αλλού και εκείνος χάνει τον κόσμο. Το νοιώθει στην καρδιά, που χτυπάει θαρρείς διπλά, ακανόνιστα.

Όμως είναι πολύ νέα, μόλις 16-17 χρονών, τα μάγουλά της είναι ακόμα στρογγυλά με το χαμόγελο μόλις να σκάει στα ακρόχειλα, μόνο για μια στιγμή, όταν μιλάει με τη φιλενάδα της, γέρνει το κεφάλι της, αφουγκράζεται, κοιτάζει φευγαλέα, θαρρείς τελείως τυχαία, το μπαρ από την πίστα, χαμογελάει δειλά-δειλά, χαμηλώνει το κεφάλι και ισιώνει το φόρεμά της.

Εκείνος σκουντάει με τον αγκώνα του τον φιλαράκο του, και εκείνη χάνεται, εξαφανίζεται πίσω από το πλήθος από τα αστραφτερά λαμέ φορέματα που σιούνται και λυγιούνται. Η σκληρή γυαλάδα των φω μπιζού τον στραβώνει. Και λίγο έλλειψε, αλλά ένοιωσε με μιας την κάψα να απλώνεται, σαν κύματα στη θάλασσα: ο πισινός μιας γυναίκας, που κουνιόταν σαν δαιμονισμένη, τα σουφρωμένα της χείλη και το παγερά γαλάζια μάτια της να λάμπουν αλλόκοτα πίσω από τις βλεφαρίδες, την ώρα που έκανε μια γερή στροφή στον παρτεναίρ της για να τον βλέπει πιο καλά. Ο πατέρας μου γέρνει στο πλάι, το βλέμμα του την προσπερνάει και τεντώνει το λαιμό του.

-Και πού χάθηκε η κοπέλα; Λέει τρίβοντας τα γένια του.

-Πανάθεμά σε. Ο φιλαράκος του γυρίζει προς το μέρος του. Είναι ο Χάρυ, ο σύντροφος στα ταξίδια του, το σταυραδέλφι του. Ο φίλος του με την ατελείωτη δίψα για πιωτό όταν το πλοίο «Τέντυ» πιάνει λιμάνι, και όλη η παρέα ένα κουβάρι ορμάνε στη στεριά από την προβλήτα, με τα μάτια τους καρφωμένα στην πρώτη ταβέρνα του λιμανιού που βλέπουν μπροστά τους. Σιγκαπούρη. Μανίλα. Αβάνα. Το πούρο στο ακρόχειλο. Ο πατέρας μου χαμογελάει πλατειά. Τσουγκρίζουν τα ποτήρια, η μπίρα αφρίζει.

-Γεια σου, ρε σύντροφε. Άσπρο πάτο...Αδειάζουν τα ποτήρια και τα ακουμπάνε με θόρυβο στο μπαρ. Ο πατέρας μου σηκώνει το χέρι του και με αυτή την απλή, γνώριμη χειρονομία αγκαλιάζει όλο το σύμπαν. Τα αστέρια λάμπουν στον πάτο ενός ποτηριού ουίσκυ. Ο καπνός από τα τσιγάρα κάνει δαχτυλιδάκια ανεβαίνοντας προς τα πάνω και βγαίνοντας προς τα έξω, σαν να τον ωθεί μια αλλόκοτη δύναμη, ίσως η ίδια που από καταβολής κόσμου κάνει τη Γη να γυρίζει, και μέχρι τώρα που μιλάμε, ακόμα γυρίζει.

-Γκαρσόν! Μια γύρα ακόμα...Είδα μια κοπέλα, λέει και ξαναγυρίζει την πλάτη στο μπάρ. Τα ζευγάρια χορεύουν και συνοδεύουν τη μουσική κουνώντας τα χέρια τους ξέφρενα πάνω από τα κεφάλια τους.

Το γκαρσόνι χτυπάει το καμπανάκι. Κάποιος φωνάζει, τύφλα στο μεθύσι, και παίζει ταμπούρλο με τα χέρια του πάνω στο μπαρ.

-Δεν τη βλέπω τώρα, κάπου έχει χαθεί. Το βλέμμα του χτενίζει το χώρο, γλυστράει ανάμεσα στα παρκαρισμένα αυτοκίνητα και κάνει κύκλους γύρω από το άσπρο κιγκλίδωμα γύρω από την πίστα, που κουνάει πέρα-δώθε και τρίζει σαν παλιοσιδέρα. Οι κοπελιές παίρνουν ακόμα μια στροφή, και προσγειώνονται στην αγκαλιά των αγοριών. Τα φώτα χοροπηδάνε πάνω στα καλώδια.

Ο Χάρυ γνέφει και χτυπάει τον πατέρα μου φιλικά στον ώμο, μουρμουρίζει με το βλέμμα θολό, σιγοτραγουδά ένα σκοπό καθώς τινάζει τη στάχτη από το πουκάμισό του. Ο πατέρας μου μαντεύει το σκοπό, τσουγκρίζουν τα κούτελά τους, γελάνε, τραγουδάνε... «...αλλά και τη Σουζάνε, Μπιργκίτε και Χάννε...»¹.

Ο σερβιτόρος χτυπά μια κάνουλα σε καινούριο βαρέλι. Η γυναίκα, το σήμα κατατεθέν της Τούμποργκ, χαμογελάει μέσα στο χαρτονένιο φόρεμά της πίσω από το μπαρ, η κάνουλα σφυρίζει και ο σερβιτόρος γεμίζει τα ποτήρια, το ένα δίπλα στο άλλο.

Το δροσερό γυαλί, λείο και γνώριμο στο πιάσιμο. Μια δέσμη αχτίδες φωτός που ξεπηδάνε, γεμάτες χρυσή ζεστασιά.

-Αιντε, γεια μας, αδέρφια! Ο πατέρας μου γέρνει το κεφάλι προς τα πίσω και πίνει.

Από το μπαρ έρχονται караβιές ολόκληρες μπίρα, σφηνάκια και εφήμερος αφρός, που φουσκώνει και ασπρίζει, βουλιάζει και χάνεται. Τα χείλια του ποτηριού στάζουν, η δροσιά τους σωστός πειρασμός. Έχουν ακόμα μέσα τους τη θάλασσα, τα κύματα που τους γυρίζουν σαν σβούρα...

«...και Άννε-Μερέτε, και Μόλυ και Λίζ...»².

-Άσπρο πάτο, φιλάρα. Κοπέλες εδώ όσες θέλεις. Ο Χάρυ γέρνει το κεφάλι προς τα πίσω και πίνει. Η άκρη από το πούρο καπνίζει σαν ηφαίστιο στο τασάκι. Η καύτρα ρουφίεται από μόνη της και σβήνει άδοξα και θλιβερά. Εκείνος σκουπίζει τα ακρόχειλά του και ψαχουλεύει την τσέπη του για

¹ Δανέζικο τραγούδι της δεκαετίας του '60 για τη ζωή των ναυτικών (Σ.τ. Μ.).

² Το ίδιο τραγούδι με την υποσημείωση 1.

να πάρει καινούριο, το βγάζει έξω με δέος και σεβασμό, το κρατάει και με τα δυο χέρια, σαν να ήταν γατάκι, το μυρίζει με βαθειά ικανοποίηση και φιλάει την κόκκινη ταινιούλα του.

Τότε ο πατέρας μου βλέπει ότι ο Χάρυ έχει χοντρά χείλια σαν αράπης. Είναι ασπρουλιάρης και χλωμός σαν βαμμένος παλιάτσος στο τσίρκο, όμως τα χείλια του...είναι τεράστια, πελώρια, δεν μπορεί να κρατηθεί και του το λέει.

-Έχεις χείλια αράπικα, του λέει.

-Τι λε' ρε, μουγκρίζει ο Χάρυ και χώνει το πούρο στο στόμα του, χωρίς να πάψει να το κοιτάζει, τύφλα στο μεθύσι.

-Έχεις χείλια αράπικα, επιμένει ο πατέρας μου και του δείχνει. –Κοίτα να δεις, που τόσον καιρό δεν το πήρα πρέφα! Έι, για ελάτε λίγο, φωνάζει γελώντας τον Κνουδ, τον σερβιτόρο, και τον Μπεντ, που στέκει στην άλλη άκρη του μπαρ και προσπαθεί να ψήσει τη σερβιτόρα.

-Έχω ή δεν έχω δίκιο; Φωνάζει.

-Να, δεξ εδώ, λέει και κρατάει τον Χάρυ απ' το λαιμό, του γυρίζει το κεφάλι και δείχνει.

-Έχει χείλια αράπικα! Είναι μισός Ζουλού.

-Αλήθεια είναι, λέει ο Κνουδ ενθουσιασμένος. –Στην υγεία του, λέει και τσουγκρίζουν.

-Διαμαρτύρομαι, Φωνάζει ο Χάρυ, όμως μένει στη θέση του, τα χέρια του πατέρα μου, που τον κρατάν γερά σαν μέγγενη, δε δείχνουν να τον πειράζουν ιδιαίτερα. Μασουλάει το πούρο του και ψάχνει τις τσέπες του.

-Από το Ακρωτήριο Χορν και πάνω έχει τα πιο χοντρά χείλια που έχω δει, σας το λέω! Η φωνή του πατέρα μου αντηχεί σαν τηλεβόας. –Στοματάρα, όχι αστεία. Ο σερβιτόρος συμφωνεί.

-Ένα κέρασμα στη στοματάρα, φωνάζει ο πατέρας μου. Ο σερβιτόρος σερβίρει.

-Πώς και έχεις τέτοια χείλια; Φωνάζει ο Μπεντ.

Η κοπέλλα που πριν κουνούσε τον πισινό της σαν τρελή χώνεται στο μπαρ και βλέπει τον πατέρα μου, με τη νυσταγμένη γαλανή παγερή ματιά της και με το χέρι της στον ώμο του.

-Στο πόκερ τα κέρδισε, λέει ο πατέρας μου. –Την τελευταία φορά που πιάσαμε Αβάνα. Εκεί ήταν γάμησέ τα. Μας πήραν και τα πουκάμισα. Εκεί έχασα το ρολόι μου, λέει και δείχνει το γυμνό του χέρι, απ' τον καρπό και κάτω. –Και την αμοιβή μαζί, πήγε κι αυτή κατευθείαν στην τσέπη εκείνου του αράπαρου, του τρομπετίστα εκείνης της ορχήστρας με τα κόρνα, που μόλις είχαν παίξει σε εκείνη την φτωχοταβέρνα με τα τραπεζάκια έξω και τα λεκιασμένα τραπεζομάντηλα...

Έτοιμοι, εμπρός, μαρς, φύγαμε, σκοπεύσατε, πυρ. Δεύτερος γύρος. Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας.

Άκου τη μηχανή που σπινάρει, άκου τις σειρήνες και κοίτα τα κίτρινα, ανήσυχα φώτα που εξοστρακίζονται ανάμεσα στις προσόψεις των κτιρίων του δρόμου των παιδικών μου χρόνων, ενώ εγώ στέκομαι στο κατώφλι με την πλάτη γυρισμένη στην εξώπορτα και είμαι τελείως ζαβλακωμένη και δεν προσπαθώ να το σκάσω, αλλά ούτε και να μείνω στη θέση μου, περιμένοντας τη μοίρα μου με το τσόχινο σκοινάκι στο χέρι, με το τελευταίο κομμάτι κιμωλία στην τσέπη, με την ειδική πέτρα για τον κουτσό, που από το πολύ το κλώτσημα έχει φαγωθεί πάρα πολύ από πίσω, και είναι αδύνατον να αντικρύσεις τον κόσμο μέσα από το μαγικό γυαλί...Οι εικόνες περνάνε σαν αστραπή, αυτούσιες, χωρίς φίλτρο, μέσα από τις κόρες των ματιών και καρφιστώνονται πίσω-πίσω, στην ψυχή μου, ενώ εγώ παίζω το γνώριμο παιχνίδι επιμονής, όπου δεν πρέπει με τίποτα να γυρίσεις να κοιτάξεις.

Πρώτη παίρνουνε τη Χέρτα, βγαίνει από το δρόμο, γραμμή για το Κοινοτικό Νοσοκομείο, με τα κόκκινα μαλλιά της να κρέμονται από την άκρη του φορείου, με τα μάτια της ορθάνοιχτα και τα χείλια της να κουνιούνται σαν τρελλά, σαν να παραμιλάνε, να απαγγέλλουν ποιήματα, όμως χωρίς να βγάζουν μιλιά. Απλώνει το χέρι της, όμως κανείς δεν προλαβαίνει να το αρπάξει. Δεν θα ξαναγυρίσει. Η Όντα σχηματίζει έναν σταυρό στον αέρα.

Το παπαγαλάκι μαραίνεται από τη θλίψη, του πέφτουν τα φτερά, δεν λέει πια προστυχόλογα, γεμίζει την κοιλιά του για να παρηγορηθεί, τρώει του σκασμού κονσέρβες φρούτα, παθαίνει δυσκοιλιότητα, σφυρίζει την τελευταία τρίλια του και πέφτει από το ξυλαράκι του. Είναι πεσμένο στο δάπεδο του κλουβιού με χαλίκια ανάμεσα στα φτερά, περιχυμένο με χυμό ανανά κάτω από το στήθος. Ψόφιο, ζατς-πρατς, καληνύχτα. Το πετάνε σ' έναν κάδο και δίνουν μια στο καπάκι να κλείσει.

Ίου- ίου- ίου- ΙΟΥ ΙΟΥ ΙΟΥΟΥΟΥΟΥΙ. Τί ξέρουμε για τα νοσοκομειακά; Μια φανφάρα από φως που κρυφά, χωρίς να την πάρεις είδηση, έρχεται από ένα ακαθόριστο μακρινό σημείο στην άλλη άκρη του δρόμου, και πλησιάζει γοργά και ανελέητα, δυναμώνει και μεγαλώνει, αχ, αυτό το έντονο, λαμπερό, πορτοκαλί φως που τρεμοπαίζει και επαναλαμβάνεται στα παράθυρα των σπιτιών, βροντάει πάνω στα τζάμια, βερνίκια και αστραφτερές επιφάνειες, πηγαίνει πίσω-μπρος σαν βεντάλια που την ανοιγοκλείνει ένα γρήγορο ξιπασμένο χέρι.

Αν έρχονται με σειρήνα, τα πράγματα δεν πάνε καλά. Αν φύγουν με τη σειρήνα, ούτε τότε πάνε τα πράγματα καλά. Αν φύγουν χωρίς σειρήνα και χωρίς θεαματικά φωτορυθμικά, και εξαφανιστούν ήσυχα-ήσυχα, σαν τον κλέφτη στο μισομαβί σκοτάδι του δρόμου, τότε τα πράγματα ή πάνε καλά ή πολύ, μα πολύ άσκημα.

Ο Παραμάνας έχει κρεμαστεί στον καμπινέ στο νούμερο 17 στο παλιό αμαξοστάσιο των τραμ, που ακόμα έχει καμπινέ στην αυλή. Φρεσκοξυρισμένος και με τα καλά του. Το σακάκι του έρχεται κοντό στα μανίκια και οι κάλτσες του είναι τσαλακωμένες. Χρειάστηκε να του σπάσουν το σβέρκο μια φορά ακόμα για να τον περάσουν από την πόρτα. Η Όντα αναστενάζει και κάνει το σταυρό της. Ζατς-πρατς και αντίο, 40 και έφυγες, φίλε, στο καλό και να μας γράφεις. Θα σε σκέφτομαι όταν θα πω μια προσευχή, όμως δεν θα ανοιγοκλείσω τα μάτια, παρ' όλο που οι κερατοειδείς ξεραίνονται και το ασπράδι κοκκινίζει μεριές – μεριές από το αίμα.

Τον Ψώρα τον βρήκανε σε ένα υπόγειο με κάρβουνα, αφού όμως το κουφάρι του είχε σαπίσει και η βρώμα είχε απλωθεί σε όλη τη γειτονιά. Το ένα του χέρι πέφτει, όταν προσπαθούν να τον βάλουν σε μια σακούλα...με φερμουάρ.

Έρχεται, έρχεται, έρχεται να σε πάρει, ξέρεις ποιον λέω. Κάποιους τους παίρνει, εκεί που δεν το περιμένουν. Αραιώνουνε, όπως όταν χτενίζεις με πυκνό χτένι, λένε μερικοί. Κλείνουν οι κουρτίνες, και τα λουλούδια στις γλάστρες πεθαίνουν από έλλειψη φωτός.

Βαράνε παραίτηση, τινάζουν τα πέταλα, έχετε γεια βρυσούλες, αντίο για πάντα, και άλλα παρόμοια, και εγώ στέκομαι στη σκάλα και δεν μπορώ να κάνω βήμα παραπέρα.

Ο νεκροθάφτης έχει δουλειές με φούντες, έχτισε καινούρια πρόσοψη, σε μαύρο σανζάν και χρυσά γράμματα, πένθος στη μαρκίζα. Ο παλιατζής. Ο ρακοσυλλέκτης. Το ανθοπωλείο ξανανοίγει, κάνει επέκταση και γίνεται προμηθευτής μεγάλης κλίμακας σε άσπρα κρίνα, στεφάνια και ανθοδέσμες για τα φέρετρα. Η μητέρα μου κάθεται σπίτι με το μεσοφόρι και ράβει αποχαιρετιστήριες ευχές πάνω σε κορδέλες. Το τελευταίο αντίο. Τον λατρευτό μας πατέρα...τη μητέρα μας, τη γιαγιά, τη πεθερά, τη νύφη...ευχαριστούμε για όλα, από αδέρφια, παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα. Αναπαύσου εν ειρήνη. Θα τα πούμε στον ουρανό, με χρυσή κλωστή στα καρούλια που γυρνάνε και το αιώνιο τικ-τακ της ραπτομηχανής κροταλίζει σαν πολυβόλο...ξανά.

Στέκομαι στη σκάλα μπροστά από την πολυκατοικία και τρώω τα νύχια μου, ρίχνω το βάρος πότε στο ένα πόδι και πότε στο άλλο, κοιτάζω το δρόμο απ' τη μια άκρη ως την άλλη, ακούω το ουρλιαχτό της σειρήνας και σε λίγο μου έρχονται νευρικοί σπασμοί στα ακρόχειλα, αποκτώ διάφορα νευρικά τικ, κάθε θάνατος και το δικό του, σουφρώνω δυο φορές τη μύτη, ανεβοκατεβάζω το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού, ξύνομαι στο σβέρκο ή κάνω σαν να πυροβολώ με το χέρι, μπαμ μπαμ μπαμ, τρεις φορές, αλλά βέβαια μόνο στον αέρα, εννοείται, ποτέ στο μυαλό, όπως στις ταινίες του σινεμά, που θα έπρεπε να απαγορεύονται για τους ανηλίκους. Όμως ακόμα δεν έχω ανοιγοκλείσει τα μάτια. Τα κρατάω ορθάνοιχτα, ενώ τα νύχια μου ξύνουν την κιμωλία στην τσέπη.

Η αδερφή και ο αδερφός μου ήρθαν και με έπιασαν από τους ώμους, όταν χάσαμε την καφετζού. Μπαμ μπαμ μπαμ. Ζατς – πρατς, καληνύχτα και ευχαριστούμε για τον καφέ. Όταν ο Βίγκο Μάδσεν πήρε φωτιά στην αποθήκη του. Η σόμπα είναι που τινάζεται στον αέρα. Όταν μας αφήνει ο Χάινριχ, όταν μας χαιρετά και ο Χάρν, και όταν και ο πατέρας μου παθαίνει καρδιακή προσβολή και πέφτει πάνω στο κόκκινο χαλί του διαδρόμου. Μπαμ μπαμ και άντε γεια... όμως αυτός ήταν μεγάλος, ε, είχε ζήσει πολλά χρόνια, πως, αν με καταλαβαίνεις. Δεν το πήρε καν είδηση. Έτσι απλά, μέχρι προ ολίγου ήταν εδώ, και τώρα πάει, έφυγε. Όπως όταν χαλάει το φιλμ στη φωτογραφική μηχανή. Ένας σωρός φωτογραφίες, η μια πίσω από την άλλη. Ηλιόλουστες μέρες, έρωτας, παιδιά, πούρα ποιότητας, γαλάζιος ουρανός, κρέμ ρουαγιάλ και σναπς, όλα όσα μας αρέσουν και τα λατρεύουμε και αμέσως μετά μπαμ! Όχι τρεις φορές, μόνο μια φτάνει, και μετά....μετά τίποτα.

-Τίποτα;

-Όπως όταν ακόμα δεν είχες γεννηθεί, λέει η αδερφή μου.

-Όπως όταν ακόμα δεν είχες έρθει, λέει η μητέρα μου.

-Τί είναι αυτά που λές; Εγώ πάντα ήμουν εδώ.

Τελευταίος γύρος. Κυρίες και κύριοι, ακούστε την καρδιά του. Ακούστε την που χτυπάει. Κάθησε ήσυχα, κλείσε τα μάτια σου και αφουγκράσου. Η καρδούλα που χτυπά, που χτυπά και σε ταξιδεύει πιστή και αφοσιωμένη στο ταξίδι της ζωής.

Δυνατή, πεισματάρα καρδούλα, που συνεχίζει, δε σταματά.

-Πόσο καιρό χρειάζεται για να πεθάνεις; Ρωτάω εγώ τη δική μου ανήσυχη καρδούλα. –Πόσο καιρό χρειάζεται για να ζήσεις μια ζωή;

Την απάντηση την ξέρω. Είχα μια υπόνοια από την αρχή κιόλας, ήξερα κιόλας από τότε που δεν ήμουν παρά ψαράκι-πιλότος, και ακολουθούσα το καράβι του στις θάλασσες και τους ωκεανούς.

Μόνο μια στιγμή χρειάζεται. Μια τόση δε στιγμήουλα, όπως όταν βάζεις το ένα πόδι μπροστά από το άλλο, και το άλλο μπροστά από το πρώτο, το δυσκολότερο είναι να αποφασίσεις να κατέβεις από το σκαλοπάτι και να αρχίσεις να περπατάς.

Το νοσοκομειακό παίρνει τον πατέρα μου, και στο τελευταίο του ταξίδι δεν τον συνοδεύουν σειρήνες που στριγκλίζουν, ούτε θάλασσα αφρισμένη από πορτοκαλί φως, που σκάει σαν το κύμα πάνω στις προσόψεις των πολυκατοικιών. Μόνο η γαλήνη στον γκρίζο δρόμο και τα κόκκινα φώτα, που χάνονται μέσα στην ομίχλη σαν μάτια που κλείνουν για πάντα.

Η θάλασσα...και μόνο να την ακούς, να ακούς τον γαλήνιο φλοίσβο του νερού, που σκάει απαλά στην αμμουδιά, τον ρουφηχτό ήρεμο μακρόσυρτο παφλασμό του νερού, τη γεύση του αλατιού, τα γδαρσίματα στους αστραγάλους από τις τσουκνίδες, που τσούζουν, το άρωμα από σάπια φύκια, όλα αυτά τα ξέρεις, είμαι σίγουρη γι' αυτό.

Οι πέτρες, που μαζεύεις στην ακρογιαλιά και τις πετάς μετρώντας τις, και οι πέτρες που κυλάνε μπρος – πίσω και ακολουθούν τα κύματα χωρίς να κουράζονται, κύμα το κύμα, και τις νοιώθεις να τραβιούνται όταν ξεκολλάνε κάτω από τις πατούσες σου και αναγκάζεσαι να έχεις τα μάτια σου ανοιχτά για να μην κάνεις βήμα πίσω, στην ασφάλεια της στεγνής άμμου.

Το φως του ήλιου ξεχύνεται σαν άστρα που σπιθίζουν, που παρασύρουν, ψιθυρίζουν και λαμπυρίζουν από τις κορυφές των κυμάτων πέρα μακριά και σχηματίζουν ένα φωτεινό μονοπάτι στην επιφάνεια, που συνεχίζει προς τον ορίζοντα.

Το κρύο είναι η πρώτη εντύπωση, που διαπερνάει σύρριζα το κορμί μετά τις ζεστές από τον ήλιο σανίδες της προβλήτας, και για να ξεσταθείς αναγκάζεσαι να κλωτσάς σαν παλαβός με χέρια και πόδια. Βγάζω το κεφάλι απ' το νερό και τινάζω τα μαλλιά μου, οι σταγόνες λαμποκοπάνε στις βλεφαρίδες, ετοιμάζομαι να σηκωθώ και να πάρω φόρα για την ακρογιαλιά, όμως από πείρα ξέρω ότι ζεσταίνεσαι πιο γρήγορα, αν μείνεις μέσα.

-Μέσα τους ώμους, λέω στο κορίτσι, που φωνάζει και τσιρίζει, με τα χείλια να έχουν μελανιάσει και τις τρίχες στα χέρια κάγκελο από το κρύο.

-Κρυώνω, σου λέω! Λέει και βγαίνει τρέχοντας, σφίγγοντας το κορμί της με τα δυο της χέρια, λες και αυτό θα τη ζέσταINE.

Βλέπω τα αγόρια και τον πατέρα τους στην ακρογιαλιά, που έχουν βαλθεί για τα καλά να χτίσουν έναν πύργο πάνω στην άμμο. Η υγρή άμμος γλιστράει από τα χέρια τους και μεταμορφώνεται σε σταλαγματικούς οργανικούς πύργους, που θυμίζουν ξένους μακρινούς πλανήτες και άγνωστους κόσμους. Τρελλαίνομαι να τους βλέπω από μακριά, ανάμεσα στη γαλάζια θάλασσα και σε φωνές, που ο άνεμος τις φέρνει προς το μέρος μου, και δεν έχουν ιδέα ότι τους παρακολουθώ.

Ξαναβουτάω, κολυμπάω κάτω από το νερό με μακριές απλωτές και με κλειστά μάτια, νοιώθω το νερό σε όλο μου το σώμα, χαλαρώνω, νοιώθω τη ζεστασιά του, γυρίζω ανάσκελα, ανοίγω τα μάτια και κοιτάζω προς τα πάνω μέσα από τις ανταύγειες από το φως του ήλιου που τρεμοπαίζει. Ωραία, λέω, άρα υπάρχω. Υπάρχω πραγματικά. Ξαναγυρίζω από την άλλη και προσπαθώ να ξεπεράσω ένα σμάρι μικρά ασημένια ψαράκια με μωβ και πράσινες ρίγες στη ράχη τους, που τρέχουν σαν τρελά και σαστισμένα. Κάθε φορά που λέω ότι τα φτάνω και τα χέρια μου ετοιμάζονται να αγγίξουν τις διάφανες ουρίτσες τους, αυτά ξεγλιστράνε με μιας, και πριν εγώ τα προλάβω, έχουν χαθεί.

Η αυλακωτή άμμος του βυθού, τα φύκια που ανεμίζουν σαν πράσινες σημαίες, ο πηχτός ήχος του νερού στ' αυτιά. Κολυμπάω, πλησιάζω και αρπάζω το πόδι του κοριτσιού, τη γαργαλάω, την πιτσιλιάω και την πειράζω, μέχρι που παραδίνεται και βουτάει και αυτή. Κολυμπάμε ποια θα φτάσει πρώτη, και με κερδίζει.

Μένουμε μέσα στο νερό, παρ' όλο που μας φωνάζουν, μένουμε μέσα, παίζουμε και κάνουμε τρέλες, ξέρεις τι εννοώ, για πολλή, μα πολλή ώρα, μέχρι που αρχίζουμε να τουρτουρίζουμε και ο ήλιος να ετοιμάζεται να πέσει.

Τότε είναι που αποφασίζουμε να βγούμε από τη θάλασσα και τα χάνουμε λίγο, νοιώθοντας πόσο βαριά είναι τα σώματά μας στη στεριά, και πόσο κρύο κάνει έξω από το νερό. Μού 'ρχεται να ξαναβουτήξω για να ζεσταθώ.

Μαζεύουμε τα πράγματά μας, ξέρεις τί εννοώ, πετσέτες και ομπρέλες, καλάθια, φουσκωτές μπάλες, σανδάλια. Τα μαγιώ είναι μούσκεμα, πρέπει να τα στίψουμε καλά, κρέμα για τον ήλιο, κουβαδάκια και άλλα παιχνίδια.

Εκατον δεκαεφτά σκαλιά είναι από την παραλία μέχρι την κορυφή της πλαγιάς, μέσα από λευκάγκαθα και σφοντύλια, από χελιδονοφωλιές, κυνόρροδα με σουβλερά αγκάθια, τα σκαλιά είναι γεμάτα, έτσι που τον πιο μικρό μου τον έχω σε όλο το δρόμο αγκαλιά μέχρι να φτάσουμε επάνω.

Ο ήλιος πάει να δύσει. Όταν φτάνουμε επάνω, έχει κιόλας πέσει και καθόμαστε στο παγκάκι λουσμμένοι στο πορτοκαλί φως στο πιο ψηλό σημείο, όπου κάποιες μέρες σαν και αυτή, όταν το νερό είναι πεντακάθαρο και διάφανο σαν γυαλί, το μάτι φτάνει μέχρι κάτω στ' αυλάκια της άμμου του βυθού, βλέπει φύκια και αστερίες, κοπάδια ψαριών γεμάτα ζωή, μέδουσες και βιοφωταύγειες όταν σκοτεινιάζει, μια φωτεινή λωρίδα στην ακρογιαλιά, όπου η στεριά γλιστράει κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και ο βυθός γέρνει σχεδόν ανεπαίσθητα προς τα έξω, λωρίδες από φωτεινές ανταύγειες, που πλανιούνται ολόγυρα φωσφορίζοντας, εκεί που η γη και το νερό ενώνονται, και ακόμα πιο μακριά στον ορίζοντα, εκεί που ο ουρανός συναντά τη θάλασσα σε ένα φλεγόμενο τσέρκι, που γυρίζει γύρω – γύρω, και συνεχίζει μέχρι τώρα.

Και από πάνω απ' όλα αυτά είναι τα αστέρια. Καθόμαστε λίγο ακόμα και κοιτάζουμε τα αστέρια, τυλίγω τα μικρά σε μια κουβέρτα, ενώ ο πατέρας τους ξύνει σκεπτικός το σβέρκο του και λέει ότι τώρα μόλις πήρε το μάτι του έναν δορυφόρο. Το κορίτσι βρίσκει τη Μεγάλη Άρκτο. Μόνο αυτά βρίσκουμε. Λαχαράμε να δούμε διάπτοντα αστέρα, μας πιάνεται ο σβέρκος να περιμένουμε και ίσως τελικά και να είδαμε έναν τόσο δα διάπτοντα αστέρα, που ωστόσο εξαφανίζεται πάραυτα.

-Ίσως έτσι μας φάνηκε.

-Τόσο πολλά αστέρια υπάρχουν! Λέει το κορίτσι. –Αμέτρητα!

Το πιο μικρό από τ' αγόρια μου το έχει πάρει ο ύπνος, το αμέσως μεγαλύτερο έχει πάει άμμος στα αφτιά του και στις ρίγες από γκαζόζα που κολλάνε κάτω από το πηγούνι του, στα χέρια του και κάτω από το καινούριο «Σούπερμαν» μπλουζάκι του. Σηκώνει τα μάτια του και με κοιτάζει σαν να θέλει να με ψαρώσει.

-Για πες μου, εγώ γεννήθηκα κάτω από τυχερό αστέρι;

Περνάει λίγη ώρα μέχρι να του απαντήσω...

-Και εσύ και όλοι μας.